

MONITORING MEDIJSKE SCENE U SRBIJI

ZA MESEC NOVEMBAR 2024. GODINE

UVOD

Monitoring medijske scene izrađuje se s ciljem kontinuiranog praćenja događaja i procesa koji utiču na stanje medijskih sloboda u Republici Srbiji. Autori monitoringa bave se: slobodom izražavanja; praćenjem implementacije postojećih propisa; usvajanjem novih propisa, ali i izmenama i dopunama aktuelnih, kako iz oblasti medija, tako i iz drugih oblasti koje na direktan ili indirektan način utiču na slobodu medija; kao i analizom SLAPP tužbi (strateških tužbi protiv učešća javnosti) usmerenih prema novinarima i medijima.

Za izradu monitoringa koriste se javno dostupni podaci, podaci dobijeni od novinara, urednika i drugih medijskih radnika, novinarskih udruženja i medijskih asocijacija, kao i od državnih i nedržavnih organa.

I SLOBODA IZRAŽAVANJA

U poređenju sa prethodnim mesecima tekuće godine, novembar je mesec sa najvećim brojem napada na medijske radnike. Do napada na novinare najčešće je dolazilo tokom protesta, demonstracija i drugih javnih okupljanja. Iako je policija bila pristutna, nije reagovala. Medijski radnici tretirani su kao politički protivnici, bili su ometani u radu, izloženi fizičkim napadima i povređivanjima. U ulozi napadača našli su se i neki politički predstavnici i odbornici vladajuće stranke.

Međunarodni dan borbe protiv nekažnjivosti zločina protiv novinara i novinarki

U saopštenju povodom 2. novembra – Međunarodnog dana borbe protiv nekažnjivosti zločina protiv novinara i novinarki, SafeJournalists mreža (koja okuplja udruženja novinara iz Srbije i sa Kosova, iz Crne Gore, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Albanije i Severne Makedonije) objavila je podatke o nekažnjivosti napada na novinare. Prema njihovoj evidenciji, do 31. oktobra 2024. godine zabeleženo je 211 slučajeva. Broj slučajeva prijavljenih policiji i tužilaštvima je 89, od čega je 7 slučajeva odbačeno, a svega dva su rešena.

Najveći broj slučajeva iz ove i dve prethodne godine i dalje je u istražnoj fazi.

U većini slučajeva učinioci krivičnih dela učinjenih prema novinarima — ostaju nepoznati. U evidenciji nepoznatih izvršilaca ostaju do pojavljivanja novih dokaza ili zastarevanja krivičnog gonjenja.

Tokom ratova na teritoriji Zapadnog Balkana, 110 lokalnih novinara izgubilo je život. U poslednjih 30 godina relativnog mira, život je izgubilo pet novinara — tri slučaja rešena su pravosnažnom presudom.¹

Asocijacija nezavisnih elektronskih medija (ANEM) i Nezavisno društvo novinara Vojvodine (NDNV) organizovali su skup posvećen slučajevima ubistava i kidnapovanja novinara u protekle tri decenije, od kojih nijedan nije dobio sudski epilog. Još jednom su izgovorena imena pet novinara koji se vode kao nestali na Kosovu i imena četrnaest ubijenih. Naglašeno je da svaki slučaj mora biti istražen, bez obzira na to postoji li oslobađajuća presuda (kao u slučaju Slavka Ćuruvije). Podvučeno je da je neophodno formirati međunarodnu komisiju koja bi istražila slučajeve ubistava i kidnapovanja novinara na Kosovu. Naglašena je važnost toga da se na ugrožavanje bezbednosti reaguje efikasnim

¹ [SafeJournalists upozorava: Najveći broj napada na novinare i novinarku \(i dalje\) u istražnoj fazi](#), tekst objavljen 2.11.2024. na portalu NUNS.

istragama i presudama, ali i novinarskom solidarnošću. Visok stepen nekažnjivosti, mora se imati u vidu, ohrabruje nasilnike.²

Nakon posete Beogradu, međunarodna organizacija Reporteri bez granica (RBG) objavila je tekst u kome je Vladu Republike Srbije pozvala da se bori za slobodu medija, a protiv propagande.³ U tekstu je konstatovano da su najmanje četiri redakcije (Euronews, TV N1, Radio 021 i FoNet) bile napadnute dok su izveštavale sa anti-vladinog protesta u Novom Sadu. U tekstu se, između ostalog, navodi:

Ovi incidenti doprinose dugoj istoriji nekontrolisanog nasilja, uključujući nerazjašnjeno ubistvo Slavka Ćuruvije iz 1999. godine. Kao što pokazuju tužbe za povredu ugleda i časti, koje su ranije optuženi za ubistvo Slavka Ćuruvije podneli zbog saopštenja Slavko Ćuruvija fondacije u kome je iskazano nezadovoljstvo zbog oslobađajuće presude iz februara, nedostatak pravde pogoršava rizike za medijske profesionalce.⁴

Reporteri bez granica izrazili su zabrinutost zbog političkih napada na novinare, kao i zbog broja SLAPP tužbi koje su podneli pojedinci ili organizacije povezane sa vlašću. U tekstu se apostrofira redakcija portala KRIK kao ona koja ima najviše SLAPP tužbi.⁵

Tokom boravka u Beogradu predstavnici RBG obavili su razgovore sa predstavnicima novinarskih organizacija, međunarodne zajednice, ministrom informisanja i telekomunikacija Dejanom Ristićem i savetnicom za medije predsednika Republike Srbije Suzanom Vasiljević. Pavol Salaj (Pavol Szalai), šef kancelarije RBG za Evropsku uniju i Balkan, izrazio je svoje stanovište.⁶

Pravo na propagandu zamenjuje pravo na informisanje. Napadači na novinare predstavljeni su kao žrtve. Sloboda neprijatelja medija umesto slobode medija. Srbija je slaba karika Evrope kada je informisanje u pitanju. Na sastancima sa vlastima u Beogradu pozvao sam ih da preduzmu mere protiv ruske propagande, zlostavljajućih tužbi i nekažnjivosti zločina nad novinarima. U razgovorima sa predstavnicima međunarodne zajednice u Srbiji, molio sam za njihovu podršku za takvu akciju.⁷

² [ANEM obeležio Međunarodni dan borbe protiv nekažnjivosti zločina nad novinarima](#), tekst objavljen 1.11.2024. na portalu Javni servis.

³ [Serbia, the weak link of Europe: in Belgrade, RSF urges the government to act for press freedom and against propaganda](#), tekst objavljen 8.11.2024. na portalu Reportera bez granica.

⁴ [Reporteri bez granica u Beogradu: Tražimo od Vlade Srbije da se bori za slobodu medija i protiv propagande](#), tekst objavljen 8.11.2024. na portalu Cenzolovka.

⁵ Isto.

⁶ Isto.

⁷ Isto.

Napadi na novinare tokom izveštavanja sa protesta, skupštinskog zasedanja...

Tokom demonstracija koje su se početkom novembra održavale ispred Gradske kuće u Novom Sadu zbog pogibije 15 ljudi i teškog povređivanja još dvoje – novinarka Televizije N1 Žaklina Tatalović i snimatelj Nikola Popović bili su grubo ometani u radu. Vređali su ih, a nepoznati muškarac je skoro čitav sat, nepristojnom gestikulacijom i glasnim dobacivanjem, ometao njihovo direktno uključenje u program. Kameraman Popović je udaren, nakon čega mu je kamera oborena i oštećena.⁸

Tokom istih protesta napadnut je i snimatelj Euronews-a Mirko Todorović. Ispred prostorija Srpske napredne stranke jedno lice ga je grubim zahvatom oborilo na zemlju. Kako je snimatelj druge televizije uspeo da snimi i napad i napadača, taj je snimak, uz krivičnu prijavu, prosleđen nadležnom tužilaštvu.⁹

Povodom napada reagovala je SafeJournalists mreža. Istakli su da policija nije učinila ništa da nasilje spreči.¹⁰ Napade je, osim njih, osudila i Evropska federacija novinara.¹¹

I ekipa Radija 021 našla se na udaru napadača suzavcem, biber sprejom i drugim.¹²

Tokom proteta održanog povodom najavljenog uklanjanja Savskog mosta, napadnut je snimatelj i novinara agencije Fonet Marko Dragoslavić.¹³

Odbornik SNS-a u Skupštini opštine Kovin napao je novinara Miloša Ljiljanića i pokušao da mu istrgne iz ruke mobilni telefon kojim je novinar prenosio skupštinsko zasedanje. Ljiljanić je slučaj prijavio nadležnoj policijskoj stanici.¹⁴

Tokom izveštavanja sa protesta u Bečeju, novinarku Bečejskog mozaika Kristinu Demeter Filipčev vređali su i grubo odgurivali.¹⁵

Ana Marković, novinarka portala Nova.rs, fizički je napadnuta dok je izveštavala sa protesta ispred Fakulteta dramskih umetnosti u Beogradu.¹⁶

Novinarku TV N1 Jelenu Mirković napali su nepoznati muškarci u kapuljačama dok je

⁸ [Maskirani muškarci razbili kameru TV N1, napadnut snimatelj u Novom Sadu](#), tekst objavljen 5.11.2024. na portalu N1.

⁹ [Napadnut snimatelj Euronews Srbija tokom izveštavanja sa protesta u Novom Sadu](#), tekst objavljen 5.11.2024. na portalu Euronews.

¹⁰ [SafeJournalists: Policija nije učinila ništa da spreči nasilje u Novom Sadu, odgovorni moraju da snose posledice](#), tekst objavljen 6.11.2024. na portalu NUNS.

¹¹ [EFJ osudila napade na novinare N1 i Juronjuz tokom protesta u Novom Sadu](#), tekst objavljen 6.11.2024. na portalu N1.

¹² [Novinari na protestu: Između besnih građana i naprednjaka, policije, suzavca i kamenica](#), autorka: Danica Đokić, tekst objavljen 7.11.2024. na portalu Cenzolovka.

¹³ [Napad na Dragoslavića](#), tekst objavljen 6.11.2024. na portalu FoNeta.

¹⁴ [Napad odbornika Skupštine Kovin na novinara portala Kovinske info ne sme ostati nekažnjen](#), tekst objavljen 7.11.2024. na portalu NUNS.

¹⁵ [Lokal pres: Vredjanje i onemogućavanje novinara da obavlja svoj posao u Bečeju je nedopustivo](#), tekst objavljen 26.11.2024. na portalu JUGpress.

¹⁶ [Pronađi i kazniti odgovornog za napad na novinarku sajta Nova.rs Anu Marković](#), tekst objavljen 22.11.2024. na portalu UNS.

izveštavala sa protesta koji se odigrao u delu grada poznatom kao Beograd na vodi. Napad je snimljen, a novinarki su nanete lakše telesne povrede. Posle ukazane pomoći, vrat joj je nekoliko dana bio imobilisan. Napadači su više puta udarali u kameru kojom je snimao Aleksandar Cvrkotić.

UNS je zabeležio i pretnje upućene novinaru dnevnog lista Danas Vojinu Radovanoviću. Uvrede mu je uputio član Gradskog veća Beograda Slobodan Šolević. Novinarku Medija centra Čaglavica i članicu uprave UNS-a Katarinu Marinković vređao je predsedavajući Skupštine opštine Gračanica Milan Dimitrijević.

Krajem novembra pripadnici kosovske policije lišili su slobode vlasnika izdavača portala Kosovo onlajn Dušana Milanovića kome je određeno policijsko zadržavanje u trajanju od 48 časova. Njegov advokat saopštio je da se Milanoviću na teret stavlja upravljanje Telegram grupe Koridor, kao i njeno administriranje. Milanovićev advokat je navode koji se Milanoviću stavljaju na teret, a koji upućuju na terorističke aspiracije — negirao.¹⁷

Najveći broj napada na novinare i novinarke i dalje je u istražnoj fazi.

Pretnje i dalje stižu

Nastavilo se i sa pretnjama Ani Lalić Hegediš (pretnje smrću upućene su putem društvene mreže Facebook),¹⁸ Dinku Gruhonjiću (pretnje smrću upućene su mu sa istog naloga sa kog su upućene i one Ani Lalić Hegediš),¹⁹ Nenadu Kulačinu (pretnja je stigla nakon što je objavljen tekst u Informeru u kom se Kulačin pominje u negativnom kontekstu),²⁰ TV N1 (pretnja je upućena u vidu komentara ostavljenog ispod teksta objavljenog na njihovom sajtu).²¹ Sve pretnje prijavljene su nadležnom tužilaštvu.

Osudjuća presuda u ponovljenom postupku vođenom zbog ugrožavanja bezbednosti Vladimira Mitrića, novinara Večernjih novosti

U ponovljenom postupku Osnovni sud u Loznici oglasio je krivim bivšeg policajca Dragića Filipovića za krivično delo Ugrožavanje sigurnosti dopisnika Večernjih novosti Vladimira Mitrića. Filipoviću je utvrđena kazna zatvora u trajanju od šest meseci i istovremeno je određeno da se kazna

¹⁷ [Kosovska policija uhapsila Dušana Milanovića, određeno mu zadržavanje od 48 sati](#), tekst objavljen 30.11.2024. na portalu NINA.

¹⁸ <https://bazenuuns.rs/srpski/detalji-napada-na-novinaru/1601>

¹⁹ <https://bazenuuns.rs/srpski/detalji-napada-na-novinaru/1603>

²⁰ <https://bazenuuns.rs/srpski/detalji-napada-na-novinaru/1597>

²¹ <https://bazenuuns.rs/srpski/detalji-napada-na-novinaru/1606>

neće izvršiti ukoliko optuženi u roku od godinu dana od dana pravnosnažnosti presude ne izvrši novo krivično delo. Sud je naložio i meru zabrane prilaska i komunikacije sa Mitrićem u trajanju od tri godine. Presuda je nepravosnažna, te na nju pravo žalbe imaju i javni tužilac i Dragić Filipović.

U februaru 2023. Osnovni sud u Loznici prvostepeno je osudio Filipovića na kaznu zatvora u trajanju od osam meseci i istovremeno odredio da se kazna neće izvršiti ukoliko okrivljeni u roku od dve godine od dana pravnosnažnosti presude ne izvrši novo krivično delo. Filipović je osuđen za krivično delo Uvreda (reč je o krivičnoj tužbi koju je Mitrić lično podneo, i taj je postupak spojen sa postupkom koji se vodi zbog ugrožavanja sigurnosti), za šta mu je izrečena kazna u iznosu od 40.000 dinara. Viši sud u Šapcu ukinuo je presudu u delu u kom je Filipović osuđen da je ugrozio bezbednost Mitrića. Odluka koja se ticala krivičnog dela Uvreda – postala je pravosnažna. Osnovno javno tužilaštvo stavilo je na teret Filipoviću da je ugrozio Mitrićevu bezbednost dobacivši mu da će ga ponovo prebiti osoba koja mu je već, 2005. godine, nanela teške telesne povrede.²²

Pravosnažna presuda zbog pretnji Matiji Gačiću, fotografu Južnih vesti

Viši sud u Nišu potvrdio je presudu Osnovnog suda kojom je Boban Stanković osuđen na šest meseci zatvora zbog pretnji koje je u izbornom danu 2020. godine uputio tadašnjem fotografu Južnih vesti Matiji Gačiću. Presuda se neće izvršiti ukoliko osuđeni, u naredne dve godine, ne učini novo krivično delo.²³

Oslobađajuća presuda za Dejana Petra Zlatanovića, urednika portala Srbin info

Uredniku portala Srbin info Dejanu Petru Zlatanoviću Viši sud u Beogradu izrekao je oslobađajuću presudu od optužbe da je na skupu protiv Francusko-nemačkog plana za rešavanje pitanja Kosova, održanom u februaru prošle godine, pozivao na nasilnu promenu ustavnog poretka. Sud je stava da, kako su Zlatanović i jedan od njegovih advokata Luka Bralić rekli, nema nijednog elementa na osnovu kog bi se moglo tvrditi da je Zlatanović pozivao na nasilnu promenu ustavnog poretka.²⁴

²² [UGROZIO SIGURNOST NAŠEM DOPIŠNIKU: Ponovo osuđen penzionisani policajac u Loznici](#), autor: V. C. S, tekst objavljen 19.11.2024. na portalu Večernjih novosti.

²³ [Viši sud potvrdio kaznu napadaču na ekipu "Južnih vesti" tokom izbornog dana 2020](#), autorka: Sonja Vidojković, tekst objavljen 5.11.2024. na portalu Južnih vesti.

²⁴ [Zlatanoviću izrečena oslobađajuća presuda](#), autor: A. N, tekst objavljen 28.11.2024. na portalu UNS.

Slučaj ubistva novinara Slavka Ćuruvije

Vrhovni sud potvrdio je da je od Vrhovnog javnog tužilaštva primio Zahtev za zaštitu zakonitosti u slučaju presude Apelacionog suda u slučaju ubistva Slavka Ćuruvije.²⁵

[...] Zahtev za zaštitu zakonitosti je podnet jer je drugostepeni sud prekršio ili pogrešno primenio odredbe ZKP o ispitivanju svedoka, posebno iskaze onih koji su ukazivali na okrivljene, a kasnije u postupku nisu ponavljali iskaz, jer su bili zabrinuti za svoju i bezbednost svoje porodice, već su samo navodili da ostaju pri datom iskazu kojim inkriminišu tada okrivljene. Takođe, drugostepeni sud je netačno interpretirao iskaze pojedinih svedoka u korist okrivljenih.

Pored toga, drugostepeni sud je odbacio izveštaj o presnimavanju, forenzičkoj analizi i pregledu pohranjenih podataka o ostvarenom telefonskom saobraćaju, i ne ulazeći u njegovu suštinu, pogrešno u Presudi iznoseći zaključke da su pohranjeni podaci na DLG trakama pročitani samo 2005. godine, iako je u pomenutom izveštaju decidno navedeno ko, kada, upotrebom kojih softvera i hardvera je pročitao podatke na osnovu naredbe istražnog sudije 2011. godine i na šta navedeni podaci ukazuju, posebno njihovim upoređivanjem sa izjavama svedoka. Jednostavno, nisu se bavili tim izveštajem koji osumnjičene dovodi na lice mesta i nisu poklonili poverenje izveštaju iako su ga sačinila dva državna organa [...].

Godišnjice ubistava novinara sa Kosova

U novembru se navršilo 24 godine od ubistva novinara lista Bota sot Mustafe Džemailja. Novinar je ubijen 23. novembra 2000. godine, u Prištini, na ulazu u stan.²⁶ Prema informacijama dostupnim u medijima, na njega su pucala dva napadača.²⁷

²⁵ [Vrhovni sud potvrdio za Insajder: Pokrenut postupak za zaštitu zakonitosti povodom presude za ubistvo novinara Slavka Ćuruvije](#), autorka: Maja Repić, tekst objavljen 8.11.2024. na portalu Insajder TV.

²⁶ [Ubistva novinara na Kosovu – zločini bez kazne](#), autorka: Jelena L. Petković, tekst objavljen 6.2.2024. na portalu Bezbedni novinari.

²⁷ [Zeka o ubistvu Džemajla Mustafe: Počelo je da se odmotava klupko zločina](#), tekst objavljen 20.2.2021. na portalu Kosovo Online.

II MONITORING PROCESA USVAJANJA NOVIH ZAKONA

U periodu od 1. oktobra do 1. novembra 2024. godine sprovedena je javna rasprava o Nacrtu zakona o izmenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku i Nacrtu zakona o izmenama i dopunama Krivičnog zakonika.²⁸

Nacrti zakona izazvali su burne reakcije stručne javnosti.²⁹ Novinarska udruženja i medijske organizacije, i uprkos tome što su rok ostavljen za javnu raspravu ocenili kao neprimereno kratak, uputili su komentare i predloge za izmene rečenih zakona.

Prestavnici novinarskih udruženja i asocijacija medija u Stalnoj radnoj grupi za bezbednost novinara, pored pojedinačnih, uputili su i zajedničke predloge za izmene Krivičnog zakonika. Predlozi su izrađeni na osnovu pravnih mišljenja tri eksperta iz oblasti krivičnog zakonodavstva – mišljenja Zorana Stojanovića, bivšeg profesora Krivičnog prava na Pravnom fakultetu u Univerziteta u Beogradu, Igora Vukovića, redovnog profesora Krivičnog prava na Pravnom fakultetu Univerziteta u Beogradu i Slobodana Beljanskog, advokata. Eksperte je angažovao OEBS, sa ciljem izrade predloga kojim bi se unapredila bezbednost medijskih radnika. U komentarima je, između ostalog, sugerisano da se za krivično delo Laka telesna povreda³⁰ učinjeno prema medijskom radniku krivično gonjenje preduzima po službenoj dužnosti. U tom slučaju, propisana kazna bila bi stroža. Krivično delo Prinuda,³¹ prema mišljenju eksperata, treba da bude izmenjeno tako da obuhvati i medijske radnike. Na taj način postiglo bi se strože kažnjavanje za one koji krivično delo izvrše na štetu novinara.

Predložene su i izmene krivičnog dela Ugrožavanje sigurnosti.³² Nova formulacija tog krivičnog dela predviđa da pretnja može biti izražena na *posredan* i na *neposredan način*. U obrazloženju predloga izmena navedeno je da se na rečeni način teži postizanju kažnjivosti i za one pretnje koje su izražene u kondicionalu ili uslovno. Pored pretnji na život i telo nekog lica ili njemu bliskog lica, dodaju se i pretnje po fizičku slobodu ili imovinu veće vrednosti. Rečeni predlog nije jednoglasno podržan, već je dostavljen kao predlog UNS-a, NDNV-a i ANEM-a.

Više o predlozima moći će da se pročitata u Izveštaju Stalne radne grupe za bezbednost novinara za 2024. godinu. Izveštaj će biti objavljen početkom 2025. godine.

²⁸ [Radne verzije propisa](#)

²⁹ [Šta sve do sada znamo o – izmenama Krivičnog zakonika?](#), tekst objavljen 28.10.2024. na portalu Istinomer.

³⁰ Član 122 Krivičnog zakonika ("Sl. glasnik RS", br. 85/2005, 88/2005 - ispr., 107/2005 - ispr., 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014, 94/2016, 35/2019)

³¹ Član 135 KZ-a

³² Član 138 KZ-a

Na sednici Narodne skupštine Republike Srbije održanoj 27. novembra usvojene su (samo one) izmene Krivičnog zakonika koje se odnose na pooštavanje kazni za dela učinjena protiv bezbednosti saobraćaja. U isto vreme uvedena su i nova krivična dela za napade na osobe koje su zaposlene u prosveti, zdravstvu i u ustanovama socijalne zaštite.³³

Krajem novembra (29.11.2024.) Ministarstvo pravde saopštilo je da je, nakon konsultacija sa Evropskom komisijom, odlučeno da će se javna rasprava o predloženim izmenama i dopunama dva rečena zakona nastaviti i tokom 2025. godine.³⁴

III IMPLEMENTACIJA POSTOJEĆIH PROPISA

Regulatorno telo za elektronske medije

Početkom novembra (4.11.2024.) Slavko Ćuruvija fondacija, Nezavisno udruženje novinara Srbije (NUNS), NDNV i organizacija Crta — podneli su krivičnu prijavu protiv predsednice parlamentarnog Odbora za kulturu i informisanje Nevene Đurić. Krivičnom prijavom stavljeno joj je na teret izvršenje krivičnog dela Zloupoteba službenog položaja iz člana 359 st. 1 KZ-a.³⁵

U obrazloženju, podosioci su naveli da je krivična prijava predata zbog toga što je predsednica parlamentarnog Odbora za kulturu i informisanje propustila da postupi po odredbama Zakona o elektronskim medijima (ZEM), koji je stupio na snagu 4.11.2023. godine, a shodno kome je bila u obavezi da najkasnije do 4.8.2024. godine objavi javni poziv za predlaganje članova Saveta REM-a. Shodno odredbama ZEM-a, mandat dosadašnjim članovima Saveta REM-a istekao je 4.11.2024. godine, na dan kada je prijava podneta.³⁶ U prijavi se kaže:

Nevršenjem službene dužnosti, odnosno propuštanjem da inicira zakonski postupak za izbor novih članova Saveta REM-a, predsednica Odbora najgrublje je povredila imperativne odredbe ZEM-a, te je tako zloupotrebila ceo državni aparat da bi pojedinci (dosadašnji članovi Saveta REM-a) ostvarili novčane i nenovčane beneficije koje im ne pripadaju s obzirom na to da im po sili zakona 4.11.2024. godine prestaje mandat. Na

³³ [Advokati u Beogradu i Šapcu u trodnevnoj obustavi rada: Koji su razlozi i kakav je stav o izmenama zakona](#), tekst objavljen 2.12.2024. na portalu Euronews.

³⁴ [Nastavak javne rasprave o izmenama i dopunama KZ-a i ZKP-a](#), saopštenje objavljeno 29.11.2024. na portalu MInistarstva pravde.

³⁵ Član 359 Krivičnog zakonika ("Sl. glasnik RS", br. 85/2005, 88/2005 - ispr., 107/2005 - ispr., 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014, 94/2016, 35/2019)

³⁶ [Slavko Ćuruvija fondacija, NUNS, NDNV i Crta podnele krivičnu prijavu protiv predsednice parlamentarnog odbora za kulturu i informisanje](#), tekst objavljen 4.11.2024. na portalu NUNS.

taj način, Nevena Đurić je drugim licima nanela štetu, teže povredila prava drugih i dovela do povrede javnog interesa u Republici Srbiji.³⁷

Dan nakon što je krivična prijava predata nadležnom tužilaštvu, oglosio se i REM potvrđujući da regulator, uzevši u obzir činjenicu da je mandat članovima Saveta istekao, trenutno nema telo koje donosi odluke o elektronskim medijima.³⁸

Krajem novembra (25.11.2024.) Odbor za kulturu i informisanje Narodne skupštine Republike Srbije objavio je Javni poziv za predlaganje kandidata za izbor članova Saveta Regulatornog tela za elektronske medije.³⁹

Projektno sufinansiranje

Na sednici Vlade Republike Srbije održanoj 7. novembra, usvojen je Predlog zakona o budžetu Republike Srbije za 2025. godinu. Predlogom su sredstva opredeljena za Ministarstvo informisanja i telekomunikacija uvećana za 405.072.000,00 dinara (16,53%) u odnosu na budžet za 2024. godinu. Ministarstvo je saopštilo da se najznačajnije uvećanje tiče Sektora za javno informisanje i medije; sredstva su uvećana za više od 255.000.000,00 dinara u odnosu na budžet za 2024. godinu. Uvećanjem je obuhvaćena programska aktivnost „Podrška ostvarivanju javnog interesa u oblasti informisanja“, koja se odnosi na sprovođenje javnih konkursa za sufinansiranje projekata u oblasti javnog informisanja.⁴⁰

Na osnovu analize podataka o ugovorima o oglašavanju objavljenim na portalu javnih nabavki, BIRN je sačinio izveštaj „Transparentnost pod lupom: Javne nabavke za medijske usluge“, koji pokazuje da je medijima sa tabloidnom uređivačkom politikom i učestalim kršenjem etičkog kodeksa novinara — dodeljeno preko 268 miliona dinara iz budžeta. Uzorak uključuje 307 ugovora zaključenih u 2023. i prvoj polovini 2024. godine, ukupne vrednosti od skoro milijardu dinara. U izveštaju se navodi da analiza potrošnje otvara pitanje svrsishodnosti javnih nabavki usluga oglašavanja i marketinga i njihov stvarni društveni efekat, imajući u vidu način na koji se sredstva usmeravaju.⁴¹

³⁷<https://nuns.rs/media/2024/11/Krivicna-prijava-protiv-predsednice-parlamentarnog-odbora-za-kulturu-i-informisanje-SCF-NDNV-NUNS-CRTA.pdf>

³⁸ [Saopštenje | REM](#)

³⁹ [Narodna skupština Republike Srbije | Javni poziv za predlaganje kandidata za izbor članova Saveta Regulatornog tela za elektronske medije](#)

⁴⁰ [ZNAČAJNO UVEĆAN BUDŽET MINISTARSTVA ZA 2025. GODINU](#)

⁴¹ [Transparentnost pod lupom: Javne nabavke za medijske usluge](#), autorka analize: Tanja Maksić, urednica: Dragana Žarković Obradović, saradnici: Radmilo Marković, Miodrag Marković, Tijana Uzelac, Milica Milić. Izdavači: BIRN Srbija, Partneri Srbija i SHARE fondacija, novembar 2024.

Sufinansiranjem projekata u oblasti javnog informisanja na nivou Grada Beograda bavilo se Nezavisno udruženje novinara Srbije (NUNS). Prema toj analizi, Grad Beograd je 2024. godine sufinansirao 33 projekta, na koje je izdvojeno ukupno 75.000.000 dinara. Poštujući dosadašnju praksu, najveći deo sredstava dodeljen je prorežimskim medijima.⁴²

Udruženje novinara Srbije (UNS) ponovilo je pitanje koje je već uputilo Ministarstvu informisanja i telekomunikacija: Da li je na neki način reagovalo na to što je više od 50 lokalnih samouprava tokom 2024. godine raspisalo konkurse za sufinansiranje projekata proizvodnje medijskih sadržaja nakon isteka zakonskog roka 1.3.2024. godine. Ministarstvo i dalje nema odgovor na to pitanje.⁴³

IV SLAPP TUŽBE USMERENE PREMA NOVINARIMA I MEDIJIMA

Sredinom novembra Evropski centar za slobodu štampe i medija (ECPMF) i Koalicija protiv SLAPP-a u Evropi (CASE) održali su Evropsku anti-SLAPP konferenciju, organizovanu pod pokroviteljstvom Evropskog parlamenta, uz podršku Saveta Evrope. Konferenciji su prisustvovali predstavnici evropskih institucija, nacionalnih vlasti i civilnog društva, kreatori politika, novinari i aktivisti. Konferencija je održana sa ciljem da se ispitaju evropske i nacionalne političke i druge inicijative protiv SLAPP-a, da se osvetli njihov uticaj na novinarstvo i da se diskutuje o dostupnoj finansijskoj i praktičnoj podršci novinarima koji su pogođeni SLAPP-om.⁴⁴

Ova publikacija objavljena je uz finansijsku pomoć Evropske unije i Ministarstva informisanja i telekomunikacija Republike Srbije. Za sadržinu ove publikacije isključivo je odgovorna Asocijacija nezavisnih elektronskih medija i ta sadržina nipošto ne izražava zvanične stavove Evropske unije i Ministarstva informisanja i telekomunikacija.

⁴² [Grad Beograd nastavlja da \(su\)finansira prorežimske medije](#), autorka: Ivana Kragulj, tekst objavljen 20.11.2024. na portalu NUNS.

⁴³ [Više od 50 lokalnih samouprava medijske konkurse raspisalo nakon zakonskog roka, da li je Ministarstvo nešto preduzelo?](#), tekst objavljen 4.11.2024. na portalu UNS.

⁴⁴ [Protecting public participation](#)